

og til Svækkelse af det fysiske Belvære hos Børnene, er den altfor lange Skoletid, og det forekommer mig derfor, at, naar Skoletiden, som i hint Mindretalsforslag udtalt, bliver indskrænket til 30 Timer om Ugen, hvilket kun er 5 Timer i Gjennemsnit daglig, saa vil der derved vistnok opnaas et meget stort Gode i Sammenligning med den nuværende Tilstand. Jeg anser det for Hovedsagen, at der paa denne Maade skaffes Disciplene en større Fritid, og jeg tror ikke, at der istedet derfor vilde kunne træde Gymnastikundervisning og den Slags Ting i Skolen. Jeg tror, at det for Drengene er vigtigt, at de have en Fritid, hvor de kunne tumle sig efter Behag, medens Gymnastikundervisning i Skolen altid er en tvungen Sag og ikke bliver betragtet som nogen egentlig Frihed, ikke er nogen virkelig Recreation. Det synes mig altsaa, at Hovedbøgen maa lægges derpaa, at Skoletiden indskrænkes, og at derved den Tid, der er overladt Børnene til deres egen Brug, forøges. Dette anser jeg ogsaa af en anden Grund for at være særdeles vigtigt, nemlig af den Grund, at det, naar Børnene blive ældre og kun have de sidste Aar af dem, de ere i Skolen, tilbage, ikke er umuligt — idetmindste vil det da være Tilfældet med mange af dem — at de ville kunne bruge og ville ønske at bruge deres Fritid til Selvudvikling. Det er i det Hele min Tro, at Selvudvikling er det Bedste her i Livet, medens jeg kun sætter en underordnet Pris paa al den Dressur, der kommer udenfra. Men jeg tror derfor ogsaa, at ethvert Individ, som der er Noget i, fremfor Alt maa sætte Pris paa at faa Lov til at udvikle dette Noget af sig selv. Og det er dette, hvortil der jo vistnok nu kun er overordentlig ringe Tid tilbage for Eleverne i de lærde Skoler. — En anden Ting, som staar i Forbindelse hermed, er, at man vistnok saavidt muligt bør indskrænke sig i Henseende til Fagenes Antal. Jeg tror, at det Princip er godt, at der bør læres saa Ting, men at disse bør læres saa godt som muligt. Nu veed jeg vel, at dette er et særdeles vanskeligt Spørgsmaal. Jeg veed meget godt, at vi som et lille Folk ere nødt til at lære fremmede Sprog, og det kunde derfor heller ikke

falde mig ind at optræde med radikale Forslag i saa Henseende. Men jeg tror dog, at saadanne tvivlsomme og nye Ting som de, der nu paatænkes indførte, netop af denne Grund helst bør lades borte. Og jeg er derfor af den Mening, at det ikke er heldigt at indføre Oldnordisk som Undervisningsfag i Skolerne. Jeg tror nemlig, at hvis der igjennem en saadan Undervisning skal naas nogen virkelig Kundskab og nogen virkelig Indsigt i det Oldnordiske Sprog, saa er dette ikke ganske let og kræver en ikke ringe Anstrengelse fra Disciplenes Side, hvis Undervisningen skal have Noget at betyde. Og jeg er derhos ligeledes af den Mening, at en Undervisning i Skolen i det Oldnordiske, hvilken vel navnlig vil gaa ud paa at indøve Grammatikken eller Formlæren, ikke vil have nogen synderlig Betydning for Disciplenes almindelige Dannelse, ligesaa lidt som jeg tror, at det i mindste Maade skalde i nogen højere Grad kunne fremkalde Kjærlighed til Fædrelandet eller til dets Historie hos et Menneffe, at han har faaet en saadan Grammatikundervisning i det Oldnordiske i nogle enkelte Timer. Jeg mener altsaa, at Undervisningen i Dansk bør stilles frit, saa at, hvis der paa et enkelt Sted er en Lærer, som paa en lempelig Maade og uden Lektie-læren, som den ærede 1ste Landssthingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) for sagde, kan bringe Børnene et Begreb om den Oldnordiske Sprogform — Noget, hvortil der vistnok iøvrigt kræves et temmelig høit Standpunkt, og hvortil man vistnok heller ikke ved alle Skoler vil finde Lærere — saa bør han gjøre det aldeles frit i de Undervisningstimer, der nu engang ere indrømmede det danske Sprog. Noget Eignende vil jeg sige med Hensyn til Svensk. Lad Læreren ogsaa med Hensyn til det give den Undervisning, som kan gives i nogle saa Timer, og lad ham søge at vække Interessen hos sine Elever for den svenske Litteratur. Men lad os derimod ikke foreskrive Timer, ikke foreskrive Pensum eller holde Examen i disse Fag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg har med megen In-